

לבר נְשׁ לִמֵּיר חַלְמִיה בֶּר לְהָזָא בֶּר נְשׁ דְּרָחִים
לִיה, וְאֵי לְאוֹ, אַיְהוּ גְּרִים לִיה. דְּאֵי הָזָא חַלְמָא
מְתַהֲפֵךְ לְגַוְגָּא אַחֲרָא, אַיְהוּ גְּרִים לְסַלְקָא.

תֵּא חַווּ, דִּיוֹסְפָּא אַיְהוּ אָמֵר חַלְמָא לְאַחֲרָה, וְעַל
דֵּא גְּרָמוּ לִיה לְסַלְקָא חַלְמִיה תְּרִין וְעַשְׂרִין
שְׁנִין דְּאַתְעַבְבָּ. רַבִּי יוֹסֵי אָמֵר, מְנֻלָּן, דְּכַטְיבָּ וְיַוְסִיפָּ
עוֹד שְׁנָא אָתוֹ. מְאֵי שְׁנָא אָתוֹ, דְּגָרָמוּ לִיה
קְטוּרָגִין בְּדָא.

מָה בְּתִיב, וַיֹּאמֶר אֲלֵיכֶם שְׁמַעוּ נָא הַחְלוּם הַזֶּה (ד'
קפג נ"ב) אֲשֶׁר חַלְמָתִי, דְּבָעָא מַנְיִיחָו דִּישְׁמַעְוּ
לִיה. וְאַיְהוּ אָזְדַע לְהָזָא חַלְמָא, דְּאַלְמָלָא אִינְזָן
דְּאַחֲפָכוּ לִיה לְגַוְגָּא אַחֲרָא, הַכִּי אַתְקִים. וְאַיְנוּ
אַתְּבָּו וַיֹּאמְרוּ הַמֶּלֶךְ תְּמָלֵךְ עַלְינוּ אָם מְשֹׁול תְּמִשְׁלָל
בָּנוּ. מִיד אָמְרוּ לִיה פְּשָׂרָא דְּחַלְמָא וְגַזְרוּ גַזְרָה, וּבְגִין
בְּךָ וַיֹּוּסִיףָו עוֹד שְׁנָא אָתוֹ.

לשון הקודש

צְרִיךְ הָאָדָם לוֹמֵר אֶת חְלוּמוֹ רַק לְאַתוֹ שְׁנָא אָתוֹ שָׁגָרָמוּ לוּ
הָאָדָם שָׁאוֹבָב אָתוֹג, וְאֵם לֹא - הָוָא
נוֹרָם לוּ. שְׁאֵם אָתוֹ הַחְלוּם מְתַהֲפֵךְ
לְגִין אַחֲרָ - הָוָא נוֹרָם לְסַלְקוּ
בָּא רָאָה שִׁיוֹסְפָּא אָמֵר אֶת הַחְלוּם
לְאַחֲרָיו, וְעַל בֵּן גָּרָמוּ לוּ לְסַלְקָא אֶת חְלוּמוֹ
עַשְׂרִים וָשְׁתִים שְׁנִים שְׁהַתְעַבָּ. רַבִּי
יַוְסִיףָא, מַנְיָן לְנָא? שְׁבָתוֹב וַיֹּוּסְפָּו עוֹד

רַבִּי חַיָּא וְרַבִּי יוֹסֵי הָוּ שְׁכִיחִי קְמִיהָ דְּרַבִּי שְׁמַעֲזָן.
אָמַר רַבִּי חַיָּא, הָא תְּגִינוּ חַלְמָא דָלָא אָתֶפְשֶׁר,
כְּאָגָרְתָּא דָלָא מַתְקָרְבָּא. אֵי בְּגִין דְּאַתְקִים וְאֵי הוּ לְאָ
יַדְעָ, אֹו דָלָא אַתְקִים בְּלָל. אָמַר לֵיהֶ, אַתְקִים וְלֹא
אָתִיְדָע, דָהָא הַהוּא חַלְמָא חִילָא תְּלִיא עַלְיהָ, וְאֵי הוּ
לֹא אָתִיְדָע וְלֹא יִדְעָ, אֵי אַתְקִים אֵי לֹא אַתְקִים.

וְלִילָת לְךָ מְלָה בְּעַלְמָא דָעַד לֹא יִתְיִ לְעַלְמָא, דָלָאוּ
אֵי הוּ תְּלִיא בְּחַלְמָא אֹו עַל יְדָא דְּכָרוֹזָא.
דָהָא אָטָמָר דָבֵל מְלָה וּמְלָה עַד לֹא יִתְיִ לְעַלְמָא,
מְכָרְזָי עַלְיהָ בְּרַקְיעָ. וּמְתַפֵּן אַתְפָּשָׁט בְּעַלְמָא
וְאָתִיְהִיב עַל יְדָא דְּכָרוֹזָא. וּכְלָא בְּגִין דְּכַתִּיב, (עמ"ז)
כִּי לֹא יַעֲשָׂה יְהִי אֱלֹהִים דָבָר כִּי אִם גָּלָה סְדוּר אֶל
עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים, בְּזָמָנָא דְּנִבְיאִים אָשְׁתַּבְחוּ בְּעַלְמָא.
וְאֵי לָאו, אָף עַל גַּב דְּגַבּוֹאָה לֹא שְׁרִיא, חַפְּצִים עַדְיִפְיִ

לשון הקודש

בְּנוּ? מִיד אָמְרוּ לוּ אֵת פְּשָׁר הַחֲלוּם
 תְּלִוי עַלְיוּ פָה, וְהוּא לֹא נָזַע וְלֹא יִדּוע
 אִם הַתְקִים וְאִם לֹא הַתְקִים.

וְאֵין לְךָ בְּבָר בְּעוֹלָם שְׁטָרָם יָבָא לְעוֹלָם
שָׁנָינוּ תְּלִוי בְּחֲלוּם אֹו עַל יְדִי כָּרוֹזָן,
שָׁהָרָי נָאָמָר שְׁבֵל דָבָר וְדָבָר בְּטָרָם יָבָא
לְעוֹלָם מְכָרְזָיִם עַלְיוּ בְּרַקְיעָ, וּמְשָׁם
מְתַפֵּשָׁט בְּעוֹלָם וְגַתְןָן עַל יְדִי הַכְּרוֹזָן,
וְהַכְּלָמָשָׁוָס שְׁבָתוֹב (עמ"ז) כִּי לֹא יַעֲשָׂה
הַתְקִים וְלֹא נָזַע, שָׁהָרִי אָוֹתוֹ הַחֲלוּם

מִנְבִּיאִים. וְאֵי לֹא, אַתִּיהִיב בְּחֶלְמָא. וְאֵי לֹא, בְּצִפְרִי
שְׁמִיאָ מִשְׂתַּבְּחִי מִלְהָ וְהָא אָזְקָמוּחָ:

וַיַּלְכֹּ אֲחִיו לְרֹעּוֹת אֶת צָאן אֲבִיכֶם בְּשֶׁבֶם. רַبִּי
שְׁמֻעוֹן אָמַר, לְرֹעּוֹת צָאן אֲבִיכֶם מִיְבָעִי לֵיה,
מַאי אָת נְקוּד מַלְעִילָא, לְאַסְגָּה עַמְהוֹן שְׁבִינְתָּא,
דְּאֵיכִי עַמְהוֹן שְׁרִיאָ. בְּגִין דְאַינוּ הָוּ עַשְׂרָה, דְּהָא
יּוֹסֵף לֹא הָנָה עַמְהוֹן, וּבְגִינְמִין אֵיכִי זַעַיר בְּבִיתָא.
וּבְגִין כֵּה אַיְנוּ הָוּ עַשְׂרָה. וּבְדַא זַוְלוּ הָוֹת שְׁבִינְתָּא
בְּגִינְיוֹה, וּעַל דַּא נְקוּד מַלְעִילָא.

וּבְגִין כֵּה בְּזָמָנָא דְזָבִינוּ לֵיה לְיּוֹסֵף אַשְׁתַּתְפּוּ בְּלָהוּ
בְּהַדִּי שְׁבִינְתָּא וְאַשְׁתִּיפּוּ לֵה בְּהַדִּיּוּ כֵּד
עֲבִידָה אָזְמָאָה. וַעֲד דְאַתְגָּלִיא מִלְהָ דִיּוֹסֵף, לֹא שְׁרִיאָ
שְׁבִינְתָּא עַלְיהָ דִיעָקָב.

לשון הקודש

עֲבָדָיו הַגְּבִיאִים, בָּזְמַן שְׁגִבְיאִים גַּמְצָאִים
בְּעוֹלָם, וְאֵם לֹא – אָפַע עַל גַּב שְׁגִבּוֹאָה
לְאֵשֶׁר, חֲכָמִים עֲדִיפִים מִנְבִּיאִים,
וְאֵם לֹא – נְתַנּוּ בְּחָלוּם, וְאֵם לֹא – הַדְּבָר
גַּמְצָא בְּצִפְרִי הַשָּׁמִים, וְהַדִּיר בְּאָרוֹה.
וַיַּלְכֹּ אֲחִיו לְרֹעּוֹת אֶת צָאן אֲבִיכֶם
הַשְׁתַּתְפּוּ בְּלָם עַם הַשְּׁכִינָה, וְשַׁתְפּוּ
בְּשֶׁבֶם. רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמַר, לְרֹעּוֹת צָאן
אֲבִיכֶם הָיָה צָרִיךְ לְהִזְוֹת! מַה זוּ אָת
נְקוּד מַעֲלִיוֹ? לְרֹבּוֹת שְׁבִינָה עַמְהָם,
שְׁהִיא שְׁרוֹחָה עַמְהָם, מִשּׁוּם שְׁהָם הִי

וְאֵי תִּמֶּא דְשֻׁכִּנְתָּא לֹא אַשְׁתַּבְחַת עַמְהֹן. תא חווין, **הַבְּתִיב** (מהלים קכט) **שְׁשָׁם עַלּוּ שָׁבָטִים שָׁבָטִי יְהָ** עדות לישראל להודות לשם יי'. בלהו צדיקין וחסידי קיימא דכל עלםא, קיימא איןון לעילא ותתא.

פָתָח וְאָמֵר, (מהלים קכט) **שְׁמַחְתִּי בָּאָמָרִים לֵי בֵית יי'** גלך. **הָאֵי קָרָא אַוְקְמוֹדָה,** דוד הוה עם לביה **לִמְבָנֵי בֵיתָא.** **כַּמָּה דָאָתָ אָמֵר,** (מלכים א' ח') **וַיְהִי עִם לְבֵב** דוד אבי לבנות בית לשם יי' וגוי. **וְלֹבֶתֶר מָה בְּתִיב** רק אתה לא תבנה הבית כי אם בנה היツא מחלץיך **הָוֹא יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמֵי.** וכל ישראל הוו ידעי דא, **וְהָוֹ אָמְרוּ אִימְתֵּי יִמּוֹת דָוד וַיְקַוּם שְׁלָמָה בְּרִיחָה** **וַיִּבְנֶה בֵיתָא.** **וּבְדִין עֲזָמֹת הָיוּ רְגָלִינוּ בְשֻׁעָרִיךְ יְרוֹשָׁלָיִם,** פדין ניסק ונקריב תפנו קרבנין.

לשון הקודש

וזאת אמר **שְׁהַשְׁכִּנָה לֹא גַמְצָא** שנאמר (מלכים-א' ח') **וַיְהִי עִם לְבֵב דָוד אָבִי** לבנות בית לשם הר וגוי. ואחר כך מה כתוב? רק אתה לא תבנה הבית כי אם בנה היツא מחלץיך הוו יבנה הבית לשמי. וכל ישראל הוו יודעים את זה, והוו אומרים מתי ימות דוד ויקום שלמה בנו ויבנה את הבית, ואו עמדות קיום למעלה ולמטה. **פָתָח וְאָמֵר,** (שם) **שְׁמַחְתִּי בָּאָמָרִים לֵי** בית ה' גלך. את הפסוק הזה בארכונו, שדור היה עם לבנו לבנות הבית, כמו

ועם כל דא, אף על גב דהו אמרו אימתי ימאות סבא דא, בדין שמחתי. וחדוה זהה לי בגין ברוי, דהו אמר דברי יקום תהותי למגמר פקודא למני ביתא. בדין שרי ישבח לה ואמר, ירושלים הבניה בעיר שכבה לה יתדו.

תנו עבד קדשא בריך הוא ירושלים לתחטא בגונא דלעילא, וזה מעתקנא (^{טו}) לקבל דא דכתיב, (שמות טו) מכון לשבתך פעלת זי. הבניה, דזמין קדשא בריך הוא לנחתא לה ירושלים דלעילא בדקא יאות, בגין בך הבניה. שכבה לה יתדו, זה אוקמה שכבה שחברו מיבעי ליה. אלא דאתחברת אמא בברטא והוו בחדא ואוקמה.

ואתמר. שם עלו שבטים אלין אינן קיימת

לשון הקודש

ועם כל זה, אף על גב שהיו אומרים מהקנתו בוגר זו, שבתוב (שמות טו) מכון מתי ימות הוקן זהה, או שמחתי לשבתך פעלת זי. הבניה, שעהיד ושמחה היה לי בשビル בני, שהיו אומרים שבני יקום תחמי למגר את הקדוש ברוך הוא להוריד את ירושלים שלמעלה בראשו, ומשום בך הבניה. המזוה לבנות את הבית. או תחיל שכבה לה יתדו, והרי באורה, לשבח אותה ואמר, ירושלים הבניה בעיר שכבה לה יתדו. שנינה, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה במו שלמעלה, וו

דְּעַלְמָא וַתִּקְוַנָּא דְּעַלְמָא תְּתֹאָה, וְלֹא תִּמְאָ דְּעַלְמָא
תְּתֹאָה בְּלַחֲזָדָיו, אֶלְאָ אֲפִילוֹ דְּעַלְמָא עַלְאָה. דְּבַתִּיב
שְׁבֵטִי יְהָ עֲדוֹת לִיְשָׂרָאֵל, לִיְשָׂרָאֵל דִּיְקָא. בְּגַין
דְּאַינְזָן קִיְמָא לְתֹתָא, סְהַדּוֹתָא אַינְזָן לְעַיְלָא. וּבְלֹא
לְהֻדּוֹת לְשָׁם יְיָ, לְאֹזְדָּא שְׁמִיָּה קְרָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְכָל סְטְרִין, דְּבַתִּיב לְהֻדּוֹת לְשָׁם יְיָ:

וַיִּמְצָא־הוּא אִישׁ וַחֲנָה תְּעָה בְּשָׂדָה וַיִּשְׁאַל־הוּא הָאִישׁ
לִאָמֵר מָה תִּבְקַשׁ. (דף קפד ע"א) מָה בְּתִיב
לְעַיְלָא, וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הַלוֹא אֲחִיךְ רַעִים
בְּשֶׁבֶם לְכָה וְאַשְׁלַחְךְ אֲלֵיכָם. וּכְיַעֲקֹב שְׁלִימָא דְּהֹווֹ
רְחִים לֵיה לְיוֹסֵף מִפְּלָבָןְגָּוִי, וְהֹווֹ יַדַּע דְּכָל אֲחִיו הַווֹ
סְגָנָן לֵיה, אֲמָא שְׁדָר לֵיה לְגַבְיוֹהוּ. אֶלְאָ אַיְהוּ לֹא
חַשִּׁיד עַלְיָהוּ, דְּהֹווֹ יַדַּע דְּכָלָהוּ הַווֹ זְבָאִין, וְלֹא
חַשִּׁיד לֹזָן. אֶלְאָ גָּרִים קְרָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל דָּא, בְּגַין

לשון הקודש

קיום של הָעוֹלָם וַיִּשְׁאַל־הָאִישׁ לִאָמֵר מָה תִּבְקַשׁ מִהָּעוֹלָם
הַתְּחִתּוֹן. וְאֶל תֹּאמֶר שְׁהָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן
לְבָהּוּ, אֶלְאָ אֲפִילוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הַעֲלִיוֹן,
שְׁבַתִּוב שְׁבֵטִי יְהָ עֲדוֹת לִיְשָׂרָאֵל, דּוֹקָא
לִיְשָׂרָאֵל, מִשּׁוּם שְׁהָם חֲקִים לְמַפְתָּח,
עֲדוֹת הָם לְמַעַלָּה, וְהַפְלָ – לְהֻדּוֹת לְשָׁם
הָ, לְהֻדּוֹת לְשָׁם הַקְדּוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא לְכָל
הַצָּדִים, שְׁבַתִּוב לְהֻדּוֹת לְשָׁם הָ.
וַיִּמְצָא־הוּא אִישׁ וַחֲנָה תְּעָה בְּשָׂדָה

לְקַיִמָּא גֹּוֶר דָּגָר בֵּין הֲבַתָּרִים.

אֲשֶׁר חָנָא בְּסֶפֶרְיִ קָדְמָאי, הַבָּעֵין אֶלְין בְּנֵי יַעֲקֹב
לְשִׁלְטוֹתָה עַלְיוֹן עד לא יהות לְמִצְרִים.
הָאִילוֹ הוּא יהות לְמִצְרִים, וְאַינּוֹ לֹא שִׁלְטוֹתָה בֵּיה
בְּקָדְמִיתָה. יָכְלִי מִצְרָאי לְשִׁלְטוֹתָה לְעַלְמִין עַלְיוֹהוֹ
דִּישְׂרָאֵל, וְאַתְקִיּוֹם בֵּיה בְּיוֹסֵף דָּאוֹדָבָן לְעַבְרָא
וְאַינּוֹ שִׁלְטוֹתָה עַלְיוֹן. וְאֶפְעַל גַּב דִּיוֹסֵף הָהָה מַלְפָא
לְבָתָר, וּמִצְרָאי הָהָוּ עַבְדִּין לֵיה, אַשְׁתַּבְחָוּ יִשְׂרָאֵל
הַשִּׁלְטוֹתָה עַל בְּלָהָז.

תֵּא חָזֵי, דִּיוֹסֵף דָּאִיהוּ בְּרִית עַלְאָה, כֹּל זָמְנָא
דְּאַתְקִים בְּרִית, שְׁבִינְתָּא אַתְקִים בְּהַדִּיהוּ
דִּישְׂרָאֵל בְּשָׁלָם בְּדַקָּא יָאָת, בֵּין דְּאַסְתַּלְקָה יוֹסֵף
בְּרִית עַלְאָה מַעַלְמָא, בְּדַיִן בְּרִית שְׁבִינְתָּא וּיִשְׂרָאֵל
בְּלָהָז בְּגַלְוָתָא נְפָקָה, וְהָא אָזְקִימָנָא דְּכַתִּיב (שמות א)

לשון הקודש

כֵּל וְהָבָדֵי לְקִים אֶת הַגּוֹרָה שְׁנוּר בֵּין כֵּה מֶלֶךְ וּמִצְרִים הַיּוּ עַבְדִּים שָׁלוֹן,
נִמְצָאוּ יִשְׂרָאֵל שִׁלְטוֹתָו עַל בָּלָם.

מִצְאָנוּ בְּסֶפֶרְיִ קָדְמָנוּנִים, שְׁצָרִיבִים
בְּנֵי יַעֲקֹב הַלְלוּוּ לְשִׁלְטָה עַלְיוֹן בְּטַרְמִים יַרְדָּנָה
לְמִצְרִים, שָׁאָלוּ הָוּה יַרְדָּנָה לְמִצְרִים וְהָם
לֹא הָיּוּ שׂוֹלְטִים בּוֹ בְּרַאשְׁוֹנָה, יָכְלָוּ
הַמִּצְרִים לְשִׁלְטָה עַל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָמִים,
וְהַתְקִים בְּיוֹסֵף שְׁנָמְבָר לְעַבָּה, וְהָם
שִׁלְטוֹתָה עַלְיוֹן, וְאֶפְעַל גַּב שְׁיוֹסֵף הָיָה אַחֲרָיו